

Nicklas Mörk

## Revolutionära allmänna råd



Nicklas Mörk

20 timmar sedan

*Vi vill se en förflyttning av fokus i skolsverige till att lita på lärarnas professionella yrkeskunnande om bedömning och betygssättning.*

Så tweetade Skolverket i samband med att de igår publicerade [nya allmänna råd](#) om betyg och betygssättning. En viktig markering om den riktning man vill att skolan ska ta framöver. Men varför skulle den här texten vara viktigare än andra texter om kursplanerna som tidigare publicerats? Här kommer jag presentera ett urval av innehållet som tydligt visar att Skolverket går i bräschen för en skola där vi åter har tillit till lärarnas yrkeskunskaper. En skola där lärares autonomi värnas och där tiden åter kan läggas på att konstruera och efterarbeta bra lektioner. Med de nya allmänna rådens skrivningar och Skolverket i ryggen startar revolutionen mot överdokumentation och icke ändamålsenliga arbetsuppgifter. Allmänna råden har alla möjligheter i världen att främja lärares arbetsmiljö och även gynna eleverna då deras lärare kan ägna tiden till att förklara ett kunskapsinnehåll istället för att klicka i matriser. Låt oss ta den chansen, tillsammans!

**Kunskapskraven är inte mål för undervisningen utan medel för att sätta betyg (s. 8). De ska behandlas därefter.**

kunskapskraven som ett verktyg för att bedöma eleverns kunskaper vid betygssättningen. Kunskapskraven är således inte mål för undervisningen utan medel för att sätta betyg. De är därför inte avsedda som grund för planering eller genomförande av undervisningen. Inför betygssättningen behöver läraren samla

## Ämnets syfte och centrala innehåll tillsammans med lärarens didaktiska kunskaper ska ligga till grund för planeringen av undervisningen (s. 9).

sätta undervisningen. Det är syftet och det centrala innehållet i kurs- och ämnesplanerna som ska vara utgångspunkt för undervisningen. Om undervisningen planeras, genomförs och följs upp enbart utifrån kunskapskraven riskerar fokus att flyttas från innehållet i undervisningen till hur eleverna kan visa sitt kunnande. I syftet och det centrala innehållet finns information om vad som är väsentliga kunskaper i ämnet och därmed hur undervisningen ska planeras.

## Kunskapskraven behöver läsas i relation till ämnets syfte och centrala innehåll vid betygsättning (s. 9).

Utöver att stödja elevernas kunskapsutveckling behöver bedömningssituationerna även ge läraren ett brett och varierat underlag för en allsidig utvärdering vid betygssättningen. Då analyserar och värderar läraren kvaliteten på elevens kunnande i förhållande till kunskapskraven och avgör vilket betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Kunskapskraven behöver vid betygssättningen läsas och tolkas i relation till syftet, det centrala innehållet och den undervisning som har bedrivits. I kursplanen

## Om faran med matriser (s. 19).

Ibland används detaljerade bedömningsmatriser med uppdelade meningar eller delar från kunskapskraven för att värdera elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven. På liknande sätt som när lärare använder prov- och uppgiftsbetyg gör detta att sådana bedömningsmatriser blir mindre användbara för lära-

att sådana bedömningsmatriser som **tidigare användbara** för lärarens allsidiga utvärdering vid tiden för betygssättning. Detaljerade matriser kan leda till att begränsade underlag ges samma vikt som mer omfattande underlag. En sådan matris kan också göra att läraren på förhand tvingas dela upp undervisningen och bedömningssituationer i förhållande till varje del i de uppdelade kunskapskraven. Detta riskerar då att begränsa lärarens möjligheter att vara flexibel och att anpassa sin undervisning efter elevernas behov och förutsättningar. En annan risk är att lärarens möjligheter att ge eleverna väl avvägd och framåt-syftande återkoppling begränsas.

Matriser för att bedöma enskilda uppgifter kan vara värdefulla för att stödja elevernas kunskapsutveckling, men även här kan det finnas risker. Uppgiftsspecifika matriser kan begränsa vilket kunnande eleven kan visa om detta redan på förhand är bestämt i matrisen.

**Läraren avgör vilken dokumentation som behövs inför betygssättningen för att säkerställa ett brett underlag (s. 20). Observera att det står läraren och ingen annan!**

### *Dokumentation*

**Läraren avgör** vilken dokumentation som behövs för att stödja elevernas kunskapsutveckling och för att säkerställa ett brett och varierat underlag inför betygssättningen. Dokumentationen kan bestå av anteckningar från muntliga eller skriftliga redovisningar, prov, fotografier, filminspelningar, ljudupptagningar, inspelningar från praktiska arbetstillfällen, laborationsrapporter, loggböcker eller andra situationer där eleverna ger uttryck för sitt kunnande genom vad de säger, skriver eller utför. Lärarens dokumentation kan även bestå av sammanfattningar av vad eleverna har sagt, skrivit eller utfört. Exempel på sådan sammanfattande dokumentation kan vara lärarens noteringar av vad elever har sagt och utfört i undervisningen eller utifrån lärarens samtal med handledare för arbetsplatsförlagt lärande. Andra exempel är lärarens muntliga eller skriftliga återkoppling, note-

ringar i bedömningsmatriser eller liknande.

**Det finns inga krav på att läraren ska dokumentera minutiöst (s. 20).**

**Om några av problemen med sk. lärplattformar (s. 20–21).**

**Betyg kan inte bli helt likvärdiga men strävan är mödan värd (s. 22).**

**Information om betyg ska inte ta för stort utrymme i undervisningen (s. 27).**

**Läraren avgör (ja läraren igen) vad som är ändamålsenlig information och när den behöver ges. Motsvarande gäller även**

## **information till vårdnadshavarna (s. 28).**

**Det är bara vid betygsättningen läraren måste värdera elevens kunskaper i förhållande till kunskapskraven. Läraren kan göra det vid andra tillfällen också (s. 18).**

**Att i förväg formulera hur elevernas kunskaper kan komma till uttryck kan begränsa lärarens möjligheter att se elevernas**

## **kunskapsutveckling (s. 29).**

**Att informera om skälen för ett betyg betyder inte att lärare i detalj behöver redogöra för varje enskilt bedömningstillfälle (s. 29).**

**Betygsättning är inte en mekanisk avprickning utan en professionell bedömning som lärare gör (s. 32).**

**När lärare sätter betyg tittar vi på både delarna och helheten, samtidigt och analyserar för att sedan besluta vilket betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper (s. 35).**



Kategorier: [Uncategorized](#)

[Kommentera](#)

---

**Nicklas Mörk**

[Blogga med WordPress.com.](#)

[Tillbaka till toppen](#)